

La bombolla diplomàtica

Les ambaixades espanyoles continuen sense patir la crisi: la despesa en l'acció diplomàtica i consular de l'Estat no sols no es redueix sinó que augmenta. Mentre les oficines catalanes a l'exterior van generar una despesa de 26,9 milions d'euros l'any 2012, la diplomàcia espanyola va arribar fins als 761 milions de pressupost.

“Les comunitats autònomes que no vulguin estalviar diners i treballar millor tancant les seves delegacions a l'exterior i fent servir les ambaixades espanyoles, hauran d'explicar als seus votants per què prefereixen tancar ambulatoris i tenir ambaixadetes fora”. Tan contundent es mostrava fa uns dies el ministre d'Afers Estrangers i Cooperació, José Manuel García-Margallo, en referència de forma implícita a les delegacions de la Generalitat a l'exterior. I ara, amb una majoria absoluta sota el braç, el govern espanyol vol reorganitzar i limitar aquesta política amb la llei d'Acció Exterior, que ja va pel trentè esberrany i l'aprovació de la qual està prevista per abans de l'estiu.

Un cop més, es centra la causa de l'asfíxia econòmica de Catalunya i la necessitat de retallades en les seves “ambaixades”. És a dir, gran part dels mals tenen l'origen en les quatre delegacions del Govern a l'exterior (després de tancar la de Buenos Aires), les delegacions a la Unió Europea i a Madrid, i les 34 oficines d'ACCIO, encarregades de promoure la internacionalització de les empreses catalanes. La realitat, però, és molt tossuda: l'any 2012 el govern català només va destinar 26,9 milions d'euros a la seva política exterior.

De fet, Catalunya no és de les comunitats autònomes que més diners ha destinat a la política exterior. Mentre l'any 2011 el govern català hi va gastar 34,6 milions, els governs d'Andalusia,

del País Basc i de Castella-la Manxa van fer una despesa de 140, 62,3 i 45,3 milions d'euros, respectivament; i d'altres comunitats, paradoxalment en mans del Partit Popular, com ara la Madrid o el País Valencià, van “malversar” xifres similars a la catalana (31,8 i 32,2 milions d'euros).

És més, mentre les 166 oficines autònòmiques a l'exterior van costar, depenent de la font consultada, entre 150 i 400 milions d'euros l'any 2012, les 220 oficines diplomàtiques espanyoles van arribar als 761 milions d'euros (i el 2013 pugen fins als 764 milions). Tota una despesa que, de forma regular, va desgranant el *Boletín Oficial del Estado* (BOE), i que sembla confirmar una nova bombolla: la diplomàtica.

L'Ambaixada espanyola a Berlín, un palau de 5.500 metres quadrats, va ser un regal de Hitler a Franco.

La bombolla immobiliària. Obres de demolició i construcció de la nova residència de l'ambaixador d'Espanya a Rabat (Marroc): 5.951.377,94 euros. Un import que, per a fer-nos una idea, equivaldria al salari mínim interprofessional anual de 662 treballadors o al mensual de 9.254 persones; i encara en sobraria alguna cosa. Aquesta dada és una de les moltes xifres que Pere Aragonès, diputat per ERC al Parlament, ha anat recollint del BOE. Durant els darrers mesos, el dirigent republicà ha fet recerca i difusió a través de Twitter –mitjançant l'etiqueta #cosesdelboe– de les despeses desproporcionades i prescindibles de l'Estat espanyol en política exterior.

Si d'alguna cosa deu poder presumir Espanya, doncs, és d'edificis a

l'estranger. És per això que trobem factures al calaix dels darrers anys com la remodelació de l'ambaixada a Oslo (Noruega) per 7.857.777 euros o l'ampliació de l'ambaixada a Amman (Jordània) per 4.849.428 euros. També hi destaca el 1.770.040 euros que va gastar l'ambaixador a Londres en concepte d'"habitatges per a diplomàtics". De fet, només l'any 2012, l'Estat espanyol va gastar vora nou milions en obres a les ambaixades.

I totes aquestes construccions de luxe, com és lògic, costa mantenir-les. És per això que es creen partides com el manteniment general dels edificis i les instal·lacions de l'ambaixada a Washington per 496.341 euros o els de l'ambaixada a Malabo, la capital

de Guinea Equatorial, que inclou sis dúplexs adossats i sis apartaments per a funcionaris, per 224.750 euros. Una de les joies de la corona, però, és el palau de 5.500 metres quadrats de Berlín, amb què Hitler va obsequiar Franco, el manteniment del qual costa 293.346 euros.

Cases netes i ben equipades.

Totes aquestes obres arquitectòniques, sovint de tants metres quadrats, han d'estar netes com una patena. I aquesta tasca no és econòmica. Com a mínim, això es pot extreure de les adjudicacions per als serveis de neteja. El Ministeri d'Afers Estrangers i Cooperació, a tall d'exemple, gasta vora 1,5 milions d'euros cada any (1.494.385 euros el 2013) per a la neteja i higienització de les seves oficines només a la ciutat de Madrid. En la mateixa línia, deixar nets els edificis de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), de l'ambaixada a París i de la Representació Permanent a la Unió Europea costa, respectivament, 797.336, 305.631 i 256.757 euros.

Els edificis, però, s'han d'omplir i guarnir. No sobta, doncs, que s'invertissin uns 560.000 euros en el mobiliari i la decoració de la residència de l'ambaixador espanyol a Tòquio, els 350.000 de la de Pequín o els 294.000 de la de Víliaus (Lituània), entre moltes altres. Seguint el mateix patró, més de 169.000 euros són els que es van destinar a la instal·lació d'un ascensor a la residència de la Representació Permanent d'Espanya a l'ONU a Nova York.

Per una altra banda, l'estat també s'encarrega de subministrar tots els estris necessaris per a la vida quotidiana a les residències dels ambaixadors. D'aquesta manera, es van pressupostar prop de 330.000 euros per a les estovalles i la coberteria de les ambaixades i consolats a l'exterior; i dues partides d'uns 120.000 euros cadascuna destinades a la vaixela de gala i a la roba de llit i les tovalloles de bany dels diplomàtics.

La simbologia, sobretot la d'una nació, sempre ha tingut molta importància. No debades, es destinen partides com els 115.640 euros per al subministrament de banderes espanyoles a totes les ambaixades i consolats o els 73.590 euros que van costar els dos retrats dels reis d'Espanya només per a la delegació berlinesa.

Ambaixada espanyola a l'Havana. García-Margallo té gairebé llesta la llei d'Acció Exterior, que permetrà limitar l'acció exterior de les comunitats.

La promoció cultural. Sovint s'ha criticat la política de difusió de la llengua catalana de la Generalitat. En moltes ocasions, el PP ha col·locat el focus sobre les subvencions que reben fundacions com La Bressola, una associació d'escoles que promou el model de la immersió lingüística a la Catalunya Nord, i que l'any 2012 va rebre 178.353 euros. La presidenta del PP a Catalunya, Alicia Sánchez-Camacho, fins i tot va demanar de posar fi a aquests subsidis, que inclouen assignacions a entitats com Òmnium Cultural o Escola Valenciana, i que calcula en un total de 12 milions d'euros. Però quants diners destina el govern espanyol a la promoció de la llengua castellana més enllà de les seves fronteres?

L'any 2012, des del Ministeri d'Afers Estrangers i Cooperació, es van pressupostar 104 milions d'euros en concepte de "cooperació, promoció i difusió cultural a l'exterior" als Pressupostos Generals de l'Estat, 97 milions dels quals van anar a parar a l'Institut Cervantes, que té com a objectius "la promoció i l'ensenyament de la llengua espanyola".

115.640 euros van ser destinats a proveir de banderes espanyoles les seus diplomàtiques

En el BOE podem trobar algunes peculiaritats de la política de difusió cultural espanyola. Durant els darrers anys, per posar alguns exemples il·lustratius, l'Institut Cervantes ha destinat 986.040 euros a la reforma i ampliació del seu centre a Londres, 934.320 euros per a la neteja de la seva seu central a Madrid, 118.500 euros només en publicitat a la ciutat de Tòquio i 217.231 euros per a la construcció d'un plató de televisió.

La geoestratègia espanyola. La localització de les quatre delegacions a l'exterior de la Generalitat respon a criteris estrictament estratègics, sobretot per a l'empresa catalana: Nova York, Berlín, Londres i París. I les oficines comercials d'ACCIO se situen en punts clau com Silicon Valley, Washington DC, Tòquio, Singapur, Hong Kong, Sidney o Santiago de Xile. No obstant, l'Estat espanyol sembla tenir una altra concepció de la geoestratègia. El govern del Partit Popular, tot i haver tancat les ambaixades al Iemen i Zimbabue, n'ha obert dues de noves: la de la Micronèsia i la de les illes Marshall.

Sense anar més lluny, segons consta a la pàgina web del ministeri, l'aparell diplomàtic espanyol té fins i tot un ambaixador, bé que resident a Austràlia, a la monarquia constitucional de Tuvalu, un estat insular de poc més de 10.000 habitants (això sí, descoberta per un espanyol l'any 1568, encara que el que s'hi parla és tuvalià i anglès). L'Estat espanyol també manté ambaixadors a Gabon, Namíbia, Brunei, Djibouti i Vanuatu, entre més emplaçaments.

Reaccions polítiques. "L'estat concedeix primacia a les polítiques clàssiques de construcció d'un estat, la seva força, que són l'exèrcit i l'acció exterior, i creu que és l'últim que s'ha de retallar", explica el diputat Pere Aragonès a EL TEMPS. El polític republicà assegura que "no té sentit" que no se'ls demani un ajust pressupostari similar al de la resta de ministeris i ha denunciat que l'Estat espanyol ha apostat pel model d'ambaixada *Ferre-ro Rocher*, "grans ambaixades en edificis luxosos que generen grans despeses de manteniment".

En la mateixa línia, la secretària de política europea del PSC, Esther Niubó, ha trobat inadequats els costos de la política exterior espanyola "en un moment en què estem exigint els esforços als ciutadans" i ha demanat exemplaritat i eficiència. "Ara especialment s'ha de fer un bon ús de la política exterior i posar-la al servei de la recuperació econòmica", ha explicat Niubó a aquest setmanari.

No obstant, des de l'Oficina d'Informació Diplomàtica, organisme dependent del Ministeri d'Afers Estrangers i Cooperació, han volgut deixar clar a EL TEMPS que tota la despesa en acció diplomàtica s'ha fet "de manera rigorosa i austera". Així doncs, les fonts ministerials expliquen que s'està fent un estudi "per adequar el desplegament a les necessitats reals i per tractar d'obtenir una major eficàcia en la distribució dels mitjans a l'exterior".

Nicolás Tomás